

Za osvetlitev zgodovine NOB

KO za zgodovinske si je v svoj program zapisal srečanje z družbenopolitičnimi delavci v KS, ki delajo na tem področju. Srečali smo se 14. januarja 1982 na osnovni šoli Marjan Novak-Jovo na Viču. Vabljenih je bilo 70 delegatov iz KS, gostje na sestanku pa so bili predsednik republiškega in mestnega Sveta za razvijanje in ohranjanje tradicij NOB Albert Jakopič-Kajtimir, Slavko Krušnik, Štefan Masten in Peter Vrhunc, predsednik OK SZDL.

O programu zbiranja zgodovinskega gradiva NOB je govoril predsednik KO Emil Cesar.

V razpravi so ugotovili, da so prisotni pripravljene sodelovati pri osvetlitvi dogodkov NOB na našem področju. Nekateri udeleženci imajo že precej napisanega ali zbranega gradiva. Zato smo se dogovorili, da v KS petčlanske komisije pripravijo »inventuro« zbranega zgodovinskega gradiva, da se delo ne bi podvajalo.

KO ima na občinski ravni že nekaj zbrane rokopiesnega – tipkanega gradiva.

Avtorja Matija Škraba in Ivan Jevc – Čufi pišeta o odporu in bojih na barjanskem področju, o partijski organizaciji, o NZ in delu aktivistov med NOB je zbral gradivo Toni Črnivec-Tomič, o RK in partijski organizaciji Vič-Glince Slavka Verhovc, Tone Pristov je posredoval gradivo in brošuro o kurirskih relejnih postajah,

predvsem o TV 1A-10A in Spomine na skojevski aktiv na Igu. O delu predvojnih policajev med NOB piše Janez Režek. Franc Svetec je prinesel material, kar ga imajo zbranega za Kroniko Trnovega. Pomembna je ciklostirana vojna Kronika KS Golo-Zapotok, ki jo je pripravil Ludvik Golob. V arhivu imamo tudi rokopisno Kroniko terenov Kolezija in Milan Česnik. Tiskano kroniko je izdala ZB Rožna dolina ter tereni NOB Tržaška cesta, Kozarje, »Vlado Miklavc«, Vič, Brdo, Vrhovci in tiskano »Gradivo za zgodovino NOB Ljubljana Vič-Rudnik«.

Dokumentov (rokopiesnega, spominskega in posnetega gradiva) je gotovo še veliko, a so še pri posameznikih ali v arhivih KS. Glede na to, da jih nekateri skrbno hranijo, ker so nanje čustveno vezani, bi želeli, da jih fotokopirajo in pošljejo KO za zgodovinske pri OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik.

Še vedno dobro obiskane ljudske knjižnice

Pojasnilo

V posebni številki delegatske priloge »NASA KOMUNA« z dne 9. februarja 1982 je pri tisku nastala napaka.

Na straneh 10, 11 in delno 12 je naveden predlog oblikovanja konferenc delegacij in delegacij zbora uporabnikov in zbora izvajalcev skupščine OBČINSKE SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA in ne občinske kulturne skupnosti, kot je v naslovu NAPAČNO zapisano.

Na straneh 12, 13, 14 in delno 15 pa je podan predlog oblikovanja konferenc delegacij zbora uporabnikov in delegacij zbora izvajalcev OBČINSKE KULTURNE SKUPNOSTI, ne pa občinske skupnosti otroškega varstva, kot je v naslovu tudi napačno navedeno.

Na strani 12 – v zboru izvajalcev skupščine občinske skupnosti otroškega varstva je predlog, da ima VVO Ljubljana Vič-Rudnik, Tržaška 79, DVA DELEGATSKA MESTA in ne enega, kot je napačno zapisano. PROSIMO ZA RAZUMEVANJE.

KRONIKA

Piše: Matija Škraba

Razvoj OF v letu 1941 za Barje

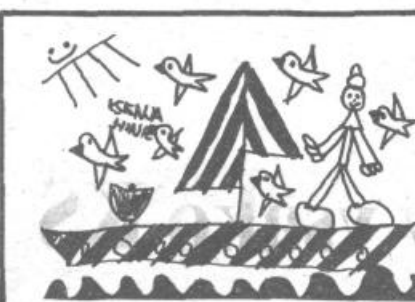
Četrty del

V vasi **Matena** so bili štirje punkti: družina Vinka Ukmarja, Martina Pirca, Kramar Janeza p.d. Jurčka in družina Podlipec. Kakšne grozote, mučenja, so počeli Skalarjevci nad Vinkom in Jero Ukmar, nad njunima hčerama Otilijo in Romano, nad Milko Kajzerjevo in Martinom Pircem ne bom opisoval, ker je to že opisano in dokumentirano v knjigi J. Vidica »Po sledovih črne roke«. Dodam naj samo to, kar še ni bilo objavljeno.

Ko se je moj brat Peter vrnil iz Skalarjevega zapora, nam je povedal tole: »Ko so me prignali v postojanko-v šolo, so me zaprli v klet, ki je bila temna. Videl nisem ničesar, sli-

šal sem le ječanje. Preteklo je nekaj časa, da sem spoznal, po glasu, da v kotu leži Ukmarjeva Romana. Ko je zvečer prišel domobranec, z lučjo, sem videl, da ima Romana zmrcvarjen obraz in da je napol gola. Zeblo me je. Slekkel sem suknič in z njim pokril Romano, ki so jo po treh dneh odvlekli, ker ni mogla hoditi.«

Družine v teh štirih punktih so bile povezane med seboj. Martin Pirc (pozneje je bil predsednik gospodarske komisije terenskega odbora OF v vasi) je zbral ob razpadu jugoslovanske vojske mnogo vojaškega materiala, predvsem eksploziva. Sporazumno z Ukmarjem in rajonom je Pirc prenesel eksploziv k Ukmarju.

akcija za pacug – račun za izgradnjo pacuga – 501-01-678-51542

za Pacug

OK ZRVS Lj. Vič-Rudnik
(namesto novoletnih čestitk)
Odstopljeni AH (M. Škraba)

2.000,00 din
689,50 din

Ob 8. marcu za Pacug

Svet za vprašanja družbenoekonomskega in političnega položaja žensk ter občinski sindikalni svet posredujeja vsem delovnim ljudem in občanom naše družbenopolitične skupnosti naslednjo pobudo:

Z ozirom na splošno družbenoekonomsko prizadevanje v tekočem letu, naj bi se ob 8. marcu – dnevu žena, odrejali raznim obdarovanjem in praznovanjem. Morebitna za to predvidena sredstva raje namenimo izgradnji otroškega letovišča v Pacugu.

ko so v lanskem letu zabeležili kar 3700 izposoj, medtem ko so jih leta 1976, torej pred petimi leti, zabeležili 3200. Na to je v precejšnji meri vplivala večja razpoložljivost knjižnice (trenutno ima le-ta na voljo okoli 2800 knjižnih enot, medtem ko jih leta 1976 imela le okoli 2000), kakor tudi nekoliko povečano zanimanje za knjigo med mlajšimi bralci.

Sicer pa tudi tu ljudje še vedno najraje posegajo po leposlovnih delih. Še zlasti veliko povpraševanje je po trilogiji »Alba« Francois Galla, pa po »Belih hodnikih« Marie Louise Fischer, veliko pa berejo tudi »Povest o dobrih ljudeh« Miška Kranjca in knjigo »Rodila sem jih« Minke Krvine.

Seveda pa se horjulska knjižnica še ne misli zadovoljiti z doseženim. Predvsem bi rada še bolj razširila krog svojih bralcev in – v kolikor ji bodo dopuščale finančne možnosti – obogatila svoje police s kar največ novimi zanimivimi knjižnimi deli. B. VRHOVEC

Ob izteku prvih letošnjih zimskih mesecev, lahko tudi knjižničarji že počasi pripravljajo bilanco o uspešnosti poslovanja v minuli sezoni. Le-ta se bržčas ne razlikuje veliko od prejšnjih let, kajti organizirana izposoja knjig se (še zlasti na podeželju) že nekaj časa giblje po ustaljeni konstanti, ki le tu pa tam zabeleži kake rahle spremembe.

V ljudski knjižnici v Horjulu pa so tem ugotovitvam navkljub spet pričra nekoliko večjemu zanimanju za njihove knjige. Ta-

Bilo je koncem oktobra, ko so štirje zaledni frontni delavci v treh vrečah odnesli eksploziv v Podpeč. Pirc je bil aktiven frontovec vse do svoje smrti. Umorila ga je črna roka.

Aktivna je bila tudi družina J. Kramarja. Sin Ivan je odšel v partizane marca 1942. Njegova sestra Meri pa je morala 1944. leta v ilegalo, oziroma v operativno enoto. Jakob Podlipec je vojno preživel kot rajonski kurir. Aktiven član NZ je bil Franc Uršič, ki je umrl v Laškem taborišču. V partizanih sta padla Franc Kumše in Martin Strle.

Razvojna povezava za vasi pod Turjakom: Smrjenje, Vrh in Gradišče je potekala takole:

Lovšin Lovže, član ROOF-Barje in član partijske celice je stanoval na Rudniku. Ker pa je bil doma iz Vrha je dobil od rajona nalogo, da je po potrebi držal vezo s Tonetom Zupančičem-Silvom, domačinom iz Smrjenja. Konec avgusta 1941 je bil na Pijavi gorici ustanovni sestanek terenskega odbora OF, v katerem so bili: sekretar Anton Dolinšek, Jože Bukovec, Franc Bukovec (odgovoren za Gradišče), Janez Dolenc, To-

ne Zupančič-Silvo-masovik. V tem času so organizirano delali: Pepca Dolinšek, Ančka Svete, Anton Kastelic, Ivanka Kastelic, Manca Škrjanc, njena hčerka – borka NOV – je revolucijo preživela. Naj navedem primer, ko sem se po nalogu vračal iz Smuke nazaj na Barje, prav v času roške ofenzive.

Mimo fašističnih zased sem v mraku prispel nad Pijavo gorico. To je bilo osmega avgusta 1942. Z menoj je bil Adolf Zevnik iz Izanske ceste in Ivica Potnik, ki sem jo moral za vsako ceno spraviti nazaj v Ljubljano. Ker je bila hiša Mance Škrjanc blizu grmovja, sem z njo hitro dobil stik. Šla je in pripeljala sekretarja Toneta Dolinška, ki mi je dal podatke, v katerih vaseh je okupator in njegove zasede. Zevnik se je odcepil in odšel v Želimlje k tustu. Kljub temu, da sva s Potnikovo imela navsote, sva le morala čakati in travi za reko Iščo, da je proti jutru odšla z mostu italijanska zaseda. Moja mama in sestra Alojzija Podlipec sta Potnikovo srečno spravili preko zapore na Izanski cesti v mesto.

(se nadaljuje)